

Bryssel den 4.5.2016
COM(2016) 276 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

**Fjärde rapporten om Kosovos* framsteg när det gäller uppfyllandet av kraven i
färdplanen för viseringsliberalisering**

{SWD(2016) 160 final}

* Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

1. INLEDNING

Den 19 januari 2012 inledde kommissionen en dialog om viseringsliberalisering med Kosovo. Den 14 juni 2012 överlämnade kommissionen en färdplan för viseringsliberalisering till Kosovo. I färdplanen identifieras den lagstiftning och alla andra åtgärder som Kosovo måste anta och genomföra på vägen mot viseringsliberalisering.

Kommissionen har antagit tre tidigare rapporter om Kosovos framsteg inom viseringsdialogen – den första den 8 februari 2013¹, den andra den 24 juli 2014² och den tredje den 18 december 2015.³ Rapporterna innehöll en bedömning av Kosovos framsteg, rekommendationer till myndigheterna i Kosovo och statistiska uppgifter om hur viseringsliberaliseringen kan påverka migrationen och säkerheten.

I denna tredje rapport lämnar kommissionen åtta rekommendationer som motsvarar åtta ouppfyllda krav i färdplanen för viseringsliberalisering, inklusive fyra huvudprioriteringar. Kommissionen påpekar att ett av kraven – Kosovos ratificering av avtalet om fastställande av gränsen med Montenegro – måste genomföras innan Kosovo överförs till förteckningen över viseringsfria länder.

På grundval av det tekniska utvärderingsuppdraget till Kosovo den 17–18 mars 2016 innehåller den här rapporten kommissionens utvärdering av Kosovos framsteg när det gäller uppfyllandet av de åtta ouppfyllda kraven i färdplanen för viseringsliberalisering.

Rapporten bygger på dokument som ingetts av Kosovo, rapporter som utarbetats av de experter från EU-medlemsstaterna som deltog i utvärderingsuppdraget den 17–18 mars 2016, uppgifter som lämnats av Europol, Frontex, Easo och Eulex samt statistiska uppgifter som sammanställts av Eurostat och ingetts av medlemsstaterna.

Bedömningen av hur viseringsliberaliseringen kan påverka migrationen och säkerheten och av den uppsättning åtgärder som Kosovo har genomfört sedan december 2015 för att förebygga en kris med irreguljär migration anges i det arbetsdokument som åtföljer denna rapport.⁴

Viseringsdialogen påverkar inte EU-medlemsstaternas ståndpunkt om Kosovos status.

* Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

¹ COM (2013) 66 final.

² COM(2014) 488 final.

³ COM(2015) 906 final, åtföljt av SWD(2015) 706 final.

⁴ SWD(2016) 160 final.

2. KRAVEN AVSEENDE ÅTERTAGANDE OCH ÅTERINTEGRERING

2.1 Återtagande

Kosovo **uppfyller samtliga sju krav** i fråga om återtagande. Kommissionen fann inga ouppfyllda krav på detta område i sin tredje rapport.

2.2. Återintegrering

Kosovo uppfyller **samtliga tre krav** i fråga om återintegrering.

I sin tredje rapport påpekade kommissionen att samtliga medel i fonden för återintegrering bör betalas ut, med fokus på att erbjuda hjälp med anställning, nyetablering av småföretag, yrkesutbildning och språkundervisning för barn.

Den 9 mars 2016 antog Kosovo lagstiftning om återintegrering som ger hjälp med verksamhet som egenföretagare och att starta företag för alla återvändande, oavsett när de lämnade Kosovo.⁵ Utsatta personer har tillgång till alla återintegreringstjänster, oavsett när de lämnade Kosovo.

Under det första kvartalet 2016 fick 704 återvändande tillgång till hållbara återintegreringstjänster. Under 2015 och 2014 utnyttjade 336 respektive 628 återvändande dessa tjänster under hela året (se figur 1).

Figur 1: Mottagare av hållbara återintegreringstjänster

Typ av hållbar återintegreringstjänst	2014	2015	K1 2016
Hjälp med verksamhet som egenföretagare	4	89	180
Starta företag	191	64	13
Yrkesutbildning	122	63	183
Språkundervisning för barn	311	120	328
Totalt	628	336	704

Källa: Kosovo, 2016.

Sedan december 2015 har återvändande fått hjälp med att starta företag via en speciell rådgivningstjänst. Kommunerna har också avsevärt ökat sina lokala uppsökande insatser.

Kosovo förbättrade utbetalningstakten för fonden för återintegrering under 2016. Under första kvartalet 2016 använde Kosovo 500 000 euro (25 %) för hållbara återintegreringstjänster och anslog 1,1 miljoner euro (57 %) av denna fond på två miljoner euro till sysselsättningsskapande för återvändande genom två program: ett program från FN:s utvecklingsprogram som erbjuder arbetspraktik och lönesubventioner och det ovannämnda rådgivningsprojektet som ger hjälp med att starta företag.

Fondens planerade budget på 2,1 miljoner euro minskades dock till 1,2 miljoner euro i mitten av 2015 på grund av den låga utbetalningsgraden under första halvåret. Vid årsslutet 2015

⁵ Tillgång till bostäder, vilket Kosovo anser vara en pushfaktor, är fortfarande den enda tjänstekategori som endast kan utnyttjas av personer som lämnade Kosovo före juli 2010.

hade endast 930 000 euro (44 % av den planerade budgeten) använts. Under 2014 användes 1,5 miljoner euro (72 %) av fondens medel och det resterande beloppet återfördes till budgeten.

Totalt har Kosovo **uppfyllt** det återstående kravet på utbetalning av medel i fonden för återintegrering, med fokus på att erbjuda hjälp med anställning, etablering av småföretag, yrkesutbildning och språkundervisning för barn.

3. GRUPP 1: DOKUMENTSÄKERHET

Kosovo **uppfyller samtliga nio krav** i fråga om dokumentssäkerhet.

I sin tredje rapport konstaterade kommissionen att Kosovo bör visa att den ändrade sekundärlagstiftningen om namnändringar har genomförts.

Sedan juli 2015 har Kosovo genomfört ny sekundärlagstiftning om namnändringar.⁶ Genom denna lagstiftning infördes ytterligare garantier mot bedrägliga namnändringar, inbegripet en bestämmelse om att tilltalade i straffrättsliga förfaranden inte kan inge sådana ansökningar. Enligt den gällande lagstiftningen om namnändring⁷ kan ansökan göras vart femte år.

Ansökan om namnändring kan göras på elva grunder och de sökande måste lämna ett antal styrkande handlingar för att visa att ansökan är rimlig. De styrkande handlingarna måste innehålla ett utdrag från brottsregistret som utfärdats av domstolen på den nuvarande bostadsorten samt tidigare bostadsorter. Ett intyg från polisen om att sökanden inte finns med i kriminalregistret måste också bifogas.

Folkbokföringsmyndigheten har inrättat en ny nämnd som prövar alla ansökningar om namnändring och utfärdar rekommendationer till de lokala folkbokföringskontoren om huruvida ansökningarna bör godkännas. Rekommendationerna är inte bindande, men om lokalkontoren inte följer dem kan detta föranleda ytterligare utredning. Hittills har alla rekommendationer följts.

Sedan den nya prövningsnämnden bildades har den utfärdat 180 rekommendationer – 106 positiva, 74 negativa. En jämförelse mellan första kvartalet 2015 och första kvartalet 2016 visar att antalet ansökningar om ändring av efternamn har minskat med 72 % och att antalet ansökningar om ändring av förnamn har minskat med 69 %.

Sammantaget har Kosovo **uppfyllt** den återstående huvudprioriteringen om att visa att den ändrade sekundärlagstiftningen om namnändringar har genomförts.

4. GRUPP 2: GRÄNSFÖRVALTNING OCH MIGRATIONSHANTERING

4.1 Gränsförvaltning

Kosovo uppfyller **fjorton av de femton kraven** i fråga om gränsförvaltning.

⁶ Denna sekundärlagstiftning består av en administrativ föreskrift, en skrivelse som utfärdats av folkbokföringsmyndigheten och standardrutiner med beskrivningar av de förfaranden som ska tillämpas.

⁷ Lag 02/L-118.

I sin tredje rapport konstaterade kommissionen att Kosovo bör ratificera avtalet om fastställande av gränsen med Montenegro, som har undertecknats av båda parter, innan Kosovo överförs till förteckningen över viseringsfria länder.

Den 15 mars 2016 inrättade Kosovo en tillfällig internationell kommission för att granska fastställandet av gränsen med Montenegro. Den tillfälliga kommissionen ansåg att Kosovos process för att fastställa gränsen med Montenegro baserat på rättsliga och tekniska kriterier ”tydligt uppfyller internationella normer”, men att insynen inte var tillräcklig.⁸

Sammantaget har Kosovo **tagit viktiga steg mot att uppfylla** det återstående kravet att ratificera avtalet om fastställande av gränsen med Montenegro. Kosovo arbetar för att ratificera avtalet till dagen för antagandet av Europaparlamentets och rådets lagstiftningsförslag om att överföra Kosovo till förteckningen över viseringsfria länder.

4.2 Migrationshantering

Kosovo **uppfyller samtliga tio krav** i fråga om migrationshantering. Kommissionen fann inga ouppfyllda krav på detta område i sin tredje rapport.

4.3 Asyl

Kosovo **uppfyller samtliga sju krav** i fråga om asyl.

I sin tredje rapport påpekade kommissionen att Kosovo bör titta närmare på orsakerna till det låga antalet godkända asylansökningar.

Antalet asylsökande i Kosovo är fortfarande mycket lågt, eftersom de allra flesta tredjelandsmedborgare betraktar Kosovo som en transitplats. Under åren 2015, 2014 och 2013 sökte 70, 98 respektive 62 personer asyl i Kosovo. Hittills finns inga indikationer på en fragmentering av migrationsrutten på västra Balkan mot Kosovo.

Kosovos asylsystem fungerar och lagstiftningen innehåller väsentliga delar av EU:s regelverk i fråga om asyl. I fall där sökande stannat kvar i Kosovo efter att ha ingett asylansökan har Kosovo konsekvent följt asylförfarandena i sin lagstiftning.

Antalet godkända asylansökningar är fortfarande lågt: under 2015 fick 2 av 70 asylsökande subsidiärt skydd, år 2014 var antalet 1 av 98 och 2013 var antalet 4 av 62. Detta motsvarade en procentandel godkända asylansökningar på 3 %, 1 % respektive 6% för åren 2015, 2014 och 2013.

De flesta sökande stannar kvar i Kosovo en vecka innan de avviker. Under 2015 kunde myndigheterna endast genomföra sex intervjuer av totalt 59 sökande, eftersom de övriga 53 sökande hade avvikit. Av dessa sex sökande beviljades två personer subsidiärt skydd, vilket utgör ett högre antal godkända asylansökningar för personer vars intervjuer kunde genomföras.

Sammantaget har Kosovo **uppfyllt** det återstående kravet i fråga om att övervaka orsakerna till det låga antalet godkända asylansökningar.

⁸ Rapporten finns på följande länk: http://president-ksgov.net/repository/docs/Final_Report.pdf.

5. GRUPP 3: ALLMÄN ORDNING OCH SÄKERHET

5.1 Förebygga och bekämpa organiserad brottslighet, korruption och terrorism

Kosovo **uppfyller fjorton av de femton kraven** i fråga om bekämpning av organiserad brottslighet, korruption och terrorism samt **tillräckliga delar av den femte huvudprioriteringen**.

I sin tredje rapport konstaterade kommissionen att det finns tre ouppfyllda huvudprioriteringar i fråga om bekämpning av organiserad brottslighet, korruption och terrorism:

- Överföra ett tillräckligt antal domare, med lämplig stödpersonal, till avdelningar för grov brottslighet vid Kosovos domstolar.
- Se till att utredningar, fällande domar och förverkande i fall av grov organiserad brottslighet och korruption faktiskt slutförs, framför allt genom att ge den centrala samordnaren för grov organiserad brottslighet och korruption mandat och resurser att leda tvärfackliga grupper som gör ekonomiska utredningar och övervakar rättsväsendets uppföljning av sådana fall.
- Säkra operativt oberoende för översynsorganet för offentlig upphandling och införa strikta integritetsplaner för att skydda oberoendet för detta organ och för tillsynskommissionen för offentlig upphandling.

Överföra domare och stödpersonal till avdelningar för grov brottslighet vid Kosovos domstolar

Sedan juli 2015 har Kosovos domarråd överfört sex domare till förstainstansdomstolen i Prishtinë/Priština. Det totala antalet domare ökades därmed till 18. Domarrådet har också överfört domare till två andra förstainstansdomstolar: en till Gjakova/Đakovica och en till Pejë/Peć, vilket innebär att det totala antalet domare i varje förstainstansdomstol på dessa orter uppgår till minst sex. Domarrådet har höjt domarnas löner, inledde rekrytering av sex biträdande jurister och annonserade vakanta platser för ytterligare 25 i februari 2016.

Den 24 mars ändrade den lagstiftande församlingen lagen om domarrådet⁹ för att avskaffa den tidigare sexmånadersgränsen för överföringar och tillåta överföringar ”under en begränsad tidsperiod”. Eftersom det tar omkring åtta månader att slutföra ett genomsnittligt ärende var denna ändring viktig för att stärka rättsväsendets uppföljning av mål rörande grov organiserad brottslighet och korruption i Kosovo.¹⁰

Sammantaget har Kosovo **uppfyllt** den återstående huvudprioriteringen att överföra ett tillräckligt antal domare och stödpersonal till avdelningar för grov brottslighet vid Kosovos förstainstansdomstolar.

⁹ Lag 05/L-094. Ändringen av överföringarnas varaktighet trädde i kraft den 6 april 2016.

¹⁰ Under utvärderingsuppdraget i fråga om viseringar i mars 2016 kunde man också bekräfta de intervjuade överförda domarnas personliga åtagande att nå en dom i de mål som anvisas till dem innan deras överföringsperiod löper ut.

Se till att utredningar, fällande domar och förverkande i fall av grov organiserad brottslighet och korruption faktiskt slutförs

Mellan september och december 2015 införde Kosovos åklagarråd ett integrerat ärendehanteringssystem som möjliggör spårning av ett utvalt antal uppmärksammade fall av grov organiserad brottslighet och korruption, från utredning, via åtal och fram till fällande dom. Systemet bygger på en avancerad databas som fungerar som ett it- och administrationsverktyg.

Ärendena väljs ut av den centrala samordnaren inom den särskilda åklagarmyndigheten och inom en tvärfacklig struktur som omfattar polisen, finansunderrättelseenheten, skatteförvaltningen, myndigheten för förvaltning av beslagtagna och förverkade tillgångar, kriminalvårdsmyndigheten och avdelningar för grov brottslighet vid förstainstansdomstolar. Varje organ har avdelat permanenta medlemmar till denna tvärfackliga struktur, som fyller på databasen och utbyter information om ärenden. Varje utvalt mål behandlas som en topprioritering. Domstolarnas ordförande måste omedelbart anvisa dessa ärenden till en domare och månatligen rapportera till domarrådet om vidtagna åtgärder och om hur målen utvecklas.

Kosovo har riktat in sig på 31 mål rörande organiserad brottslighet och korruption i databasen. Hittills har åklagarna ingett 15 åtal mot 54 personer. Utredningarna avslutades i två ärenden och 14 ärenden utreds fortfarande. Ett av dessa ärenden ledde till fällande domar i första instans den 6 april 2016: en domarjury fann tre svarande skyldiga till anklagelser om korruption. Den huvudsvarande dömdes till tre års fängelse och andra straff, den andra svaranden till 18 månaders fängelse och den tredje till böter. Den huvudsvarande hade varit åklagare i ett mål om misstänkt mord och dömdes för att ha mottagit en muta.

Den 27 april 2016 anhöll Kosovo sex personer som ett led i en utredning av en påstådd marksvindel med inköp och försäljning av statsägd mark till ett belopp av 30 miljoner euro. En ansedd lagstiftare var den påstådda ledaren för detta bedrägeri, som kan ha involverat 40 personer. Den berörda personen överlämnade sig till myndigheterna den 29 april 2016. Utredningen rörde en storskalig organiserad kriminell grupp, aktiv från 2006 fram till dags dato, som var inblandad i organiserad brottslighet, penningtvätt, missbruk av offentlig ställning, förfalskning av dokument samt givande och mottagande av mutor.

Kosovo har också gjort framsteg med frysning och beslagtagande av olagligt förvärvade tillgångar, men endast en begränsad del har förverkats i avsaknad av fällande domar. Det uppskattade värdet på frysta, beslagtagna och förverkade tillgångar uppgår till 20,6 miljoner euro.¹¹ Mellan 2014 och 2015 ökade värdet på förverkade tillgångar från 130 000 till 450 000 miljoner euro. Antalet domstolsbeslut om frysning, beslagtagande eller förverkande har ökat från 204 till 242.

Det finns fortfarande en skillnad i de tillgångar som överförs till myndigheten för förvaltning av beslagtagna och förverkade tillgångar. Under 2015 överfördes endast 18 % av nyligen beslagtagna tillgångar till myndigheten, under 2014 överfördes 37 %.

¹¹ Denna statistik omfattar endast nya mål under 2015.

Sammantaget har Kosovo **uppfyllt tillräckligt många delar av huvudprioriteringen** att se till att utredningar, fällande domar och förverkande i uppmärksammade fall av grov organiserad brottslighet och korruption faktiskt slutförs. Kosovo har inrättat en tvärfacklig grupp bestående av särskilda åklagare, domare och utredare för att välja ut ett antal uppmärksammade fall, med hjälp av en databas. Frysning och beslagtagande av olagligt förvärvade tillgångar har ökat, även om förverkandet förblir lågt i avsaknad av fällande domar. Detta system har redan gett resultat i ett fall, men rättsväsendets uppföljning av de återstående fallen, överföringen av beslagtagna tillgångar och det slutliga förverkandet kräver fortsatt uppmärksamhet från myndigheternas sida. Kosovo arbetar aktivt för att förbättra sina resultat i fråga om kampen mot organiserad brottslighet, korruption och terrorism.

Säkra operativt oberoende för översynsorganet för offentlig upphandling och införa strikta integritetsplaner för att skydda oberoendet för detta organ och för tillsynskommissionen för offentlig upphandling

Sedan juli 2015 har Kosovo tagit viktiga steg för att stärka integriteten i offentlig upphandling. Den tidigare chefen för översynsorganet för offentlig upphandling som åtalats för korruption har avsatts från ämbetet, och ändringar av lagen om offentlig upphandling som antogs av den lagstiftande församlingen den 19 februari 2016¹² har gjort det möjligt att stänga av och avsätta åtalade medlemmar i detta organ i väntan på slutlig dom. Den 30 mars utsåg den lagstiftande församlingen den nya ordföranden och de två återstående ledamöterna i översynsorganet på rekommendation av en urvalsnämnd bestående av domare från högsta domstolar. Översynsorganet är nu helt operativt.

En översyn av den senaste tidens överklaganden i ärenden som rör offentlig upphandling visar också på framsteg. Av de 592 överklaganden som ingavs under 2015 fattade översynsorganet beslut till förmån för näringsidkare i 129 fall. Sammantaget omprövade översynsorganet 196 ärenden, och upphandlingen gjordes om i 129 av dessa ärenden under 2015. Detta är en avsevärd förbättring jämfört med juli 2015, då granskningar mot näringsidkare gav översynsorganet rätt i 100 % av fallen. I de ärenden där näringsidkare överklagade till förstainstansdomstolen i Prishtinë/Priština upprätthölls de flesta av översynsorganets beslut.

En strategi för offentlig upphandling kommer även att antas i maj 2016. Strategin syftar till att förbättra integriteten och ansvarsskyldigheten i offentlig upphandling på grundval av ett moderniserat system för offentlig upphandling.

Elektronisk upphandling inleddes den 5 januari 2016. Plattformen för elektronisk upphandling togs i drift för alla centrala upphandlingsförfaranden den 1 april 2016. Alla budgetorganisationer på central nivå måste börja använda det elektroniska systemet senast den 1 september och samtliga budgetorganisationer i Kosovo senast den 1 januari 2017. Kosovos elöverföringsoperatör blev det första organet att börja använda plattformen för elektronisk upphandling den 25 mars 2016.

Sammantaget har Kosovo **uppfyllt** den återstående huvudprioriteringen att säkra operativt oberoende för översynsorganet för offentlig upphandling och införa strikta integritetsplaner för att skydda oberoendet för detta organ och för tillsynskommissionen för offentlig upphandling.

¹² Lag nr 05/L-092.

5.2 Brottsbekämpande samarbete

Kosovo **uppfyller samtliga elva krav** i fråga om brottsbekämpningssamarbete. Kommissionen fann inga uppfyllda krav på detta område i sin tredje rapport.

5.3 Straffrättsligt samarbete

Kosovo **uppfyller samtliga sju krav** i fråga om straffrättsligt samarbete. Kommissionen fann inga uppfyllda krav på detta område i sin tredje rapport.

5.4 Uppgiftsskydd

Kosovo **uppfyller samtliga tre krav** i fråga om uppgiftsskydd. Kommissionen fann inga uppfyllda krav på detta område i sin tredje rapport.

6. GRUPP 4: GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETER MED ANKNYTNING TILL FRI RÖRLIGHET

Kosovo **uppfyller samtliga åtta krav** i fråga om grundläggande rättigheter med anknytning till fri rörlighet.

I sin tredje rapport konstaterar kommissionen att Kosovo bör se till att ombudsmannen har lämpliga lokaler och är fullständigt oberoende i budgethänseende.

Ett samförståndsavtal mellan ombudsmannen och ministeriet för offentlig upphandling undertecknades den 12 februari 2016. Enligt detta samförståndsavtal anslås lämpliga lokaler i huvudstaden för ombudsmannen. Renoveringsarbetet inleddes i april 2016, och ombudsmannens flytt beräknas vara klar till juli 2016.

Finansministeriet har anslagit ett ytterligare belopp på 98 000 euro till ombudsmannen. Detta belopp kommer att täcka löner för ytterligare nio anställda som tillkommit till följd av lagstiftningspaketet för mänskliga rättigheter från juli 2015, som gav ombudsmannen ökade uppgifter på antidiskriminerings- och jämställdhetsområdena.

För att stärka ombudsmannens oberoende i budgethänseende åtog sig Kosovo den 18 februari 2016¹³ att anslå en budget på 422 000 euro till ombudsmannakontoret. Detta belopp motsvarar ombudsmannens begäran och kommer att ge ombudsmannen möjlighet att fullgöra de nya uppgifterna till följd av lagstiftningspaketet för mänskliga rättigheter. Enligt ombudsmannalagen¹⁴ får denna institutions budget endast minskas med ombudsmannens godkännande.

Sammantaget har Kosovo **uppfyllt** det återstående kravet i fråga om att se till att ombudsmannen har lämpliga lokaler och är fullständigt oberoende i budgethänseende.

¹³ Enligt beslut nr 05/75 är finansministeriet skyldigt att ”genomföra detta beslut”.

¹⁴ Lag 05/L-019.

7. SLUTSATS

Denna rapport kompletterar de tre tidigare rapporter som antagits av kommissionen om Kosovos framsteg i dialogen om viseringsliberalisering. Dessa rapporter innehåller en bedömning av Kosovos framsteg när det gäller uppfyllandet av kraven i viseringsfärdplanen, rekommendationer till Kosovo och en utvärdering av hur det viseringsfria systemet förväntas påverka migrationen och säkerheten.

I denna tredje rapport lämnar kommissionen åtta rekommendationer som motsvarar åtta uppfyllda krav i färdplanen för viseringsliberalisering, inklusive fyra huvudprioriteringar. Kommissionen konstaterar att ett av kraven – Kosovos ratificering av avtalet om fastställande av gränsen med Montenegro – måste genomföras innan Kosovo överförs till förteckningen över viseringsfria länder.

Kommissionen har bedömt Kosovos senaste åtgärder för att uppfylla dessa återstående krav. Kosovo har tillhandahållit nödvändiga dokument om lagstiftning och politik för denna bedömning. Denna rapport bygger i hög grad på slutsatser från de fyra experter från medlemsstaterna som följde med kommissionen på utvärderingsuppdraget till Kosovo den 17–18 mars 2016.

Bedömningen av hur viseringsliberaliseringen kan påverka migrationen och säkerheten och av den uppsättning åtgärder som Kosovo har genomfört sedan december 2015 för att förebygga missbruk av det viseringsfria systemet anges i det arbetsdokument som åtföljer denna rapport.

Viseringsdialogen med Kosovo har visat sig vara ett viktigt och synnerligen effektivt verktyg för att främja långtgående och besvärliga reformer som rör rättsliga och inrikes frågor och andra områden, med konsekvenser för reformen av rättssäkerheten och straffrätten. Dessa frågor övervakas också inom andra ramar, t.ex. underkommittén för rättvisa, frihet och säkerhet inom stabiliserings- och associeringsprocessen.

Kosovo har uppnått stabila och konkreta framsteg inom alla områden som omfattas av färdplanen för viseringsliberalisering. Framstegen vittnar om det engagemang för att prioritera uppfyllandet av kraven i viseringsfärdplanen som sedan lång tid tillbaka präglar Kosovo. De rekommendationer som kommissionen anger i sin tredje rapport har utformats för att se till att den rättsliga och politiska ramen, de institutionella och organisationsmässiga principerna, genomförandet av förfaranden inom de fyra grupperna samt återtagande och återintegrering överensstämmer med europeiska och internationella standarder. Detta bekräftar Kosovos vilja att fortsätta att arbeta med dessa frågor inom ramen för viseringsliberaliseringen.

Till följd av en uppsättning viktiga åtgärder som Kosovo har genomfört sedan december 2015 anser kommissionen att Kosovo har uppnått följande:

1. Kosovo har uppfyllt den återstående huvudprioriteringen att överföra ett tillräckligt antal domare och stödpersonal till avdelningar för grov brottslighet vid Kosovos förstainstansdomstolar.
2. Kosovo har uppfyllt tillräckligt många delar av huvudprioriteringen att se till att utredningar, fällande domar och förverkande i uppmärksammade fall av grov organiserad brottslighet och korruption faktiskt slutförs. Kosovo har inrättat en tvärfacklig grupp bestående av särskilda åklagare, domare och utredare för att välja ut ett antal uppmärksammade fall, med hjälp av en databas. Frysning och beslagtagande av olagligt

förvärvade tillgångar har ökat, även om förverkandet förblir lågt i avsaknad av fällande domar. Detta system har redan gett resultat i ett fall, men rättsväsendets uppföljning av de återstående fallen, överföringen av beslagtagna tillgångar och det slutliga förverkandet kräver fortsatt uppmärksamhet från myndigheternas sida. Kosovo arbetar aktivt för att förbättra sina resultat i fråga om kampen mot organiserad brottslighet, korruption och terrorism.

3. Kosovo har uppfyllt huvudprioriteringen att säkra operativt oberoende för översynsorganet för offentlig upphandling och införa strikta integritetsplaner för att skydda oberoendet för detta organ och för tillsynskommissionen för offentlig upphandling.
4. Kosovo har uppfyllt den återstående huvudprioriteringen om att visa att den ändrade sekundärlagstiftningen om namnändringar har genomförts.
5. Kosovo har tagit viktiga steg mot att uppfylla kravet att ratificera avtalet om fastställande av gränsen med Montenegro. Kosovo arbetar för att ratificera avtalet till dagen för antagandet av Europaparlamentets och rådets lagstiftningsförslag om att överföra Kosovo till förteckningen över viseringsfria länder.
6. Kosovo har uppfyllt kravet på utbetalning av medel i fonden för återintegrering, med fokus på att erbjuda hjälp med anställning, etablering av småföretag, yrkesutbildning och språkundervisning för barn.
7. Kosovo har uppfyllt det återstående kravet i fråga om att övervaka orsakerna till det låga antalet godkända asylansökningar.
8. Kosovo har uppfyllt det återstående kravet i fråga om att se till att ombudsmannen har lämpliga lokaler och är fullständigt oberoende i budgethänseende.

På grundval av denna bedömning, och med tanke på resultatet av den fortlöpande övervakning och rapportering som pågått sedan dialogen om viseringsliberalisering med Kosovo inleddes, bekräftar kommissionen att Kosovo **har uppfyllt kraven i sin färdplan för viseringsliberalisering**, varvid ska gälla att Kosovo på dagen för antagandet av Europaparlamentets och rådets lagstiftningsförslag om att överföra Kosovo till förteckningen över viseringsfria länder har ratificerat avtalet om fastställande av gränsen med Montenegro och förbättrat sina resultat i fråga om kampen mot organiserad brottslighet och korruption.

Med beaktande av alla kriterier som i varje enskilt fall bör övervägas vid fastställandet av vilka tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering och vilka tredjeländer som är undantagna från detta krav enligt artikel -1 i förordning (EG) nr 539/2001 (som införs genom förordning (EU) nr 509/2014), har kommissionen beslutat att lägga fram ett lagstiftningsförslag om ändring av förordning (EG) nr 539/2001 för att överföra Kosovo från bilaga I del 2 till bilaga II del 4 i denna förordning. Såsom anges i färdplanen omfattar denna ändring endast personer som innehar biometriska pass som utfärdats i överensstämmelse med

Internationella civila luftfartsorganisationens (Icao) och EU:s normer för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i resehandlingar.¹⁵

När kommissionen har lagt fram detta lagstiftningsförslag kommer den att fortsätta att aktivt övervaka Kosovos ratificering av avtalet om fastställande av gränsen med Montenegro och den ytterligare utvecklingen av Kosovos resultat i fråga om kampen mot organiserad brottslighet och korruption.

Kommissionen kommer att kontrollera att Kosovo fortsätter att uppfylla kraven i färdplanens fyra delar, bland annat i fråga om återtagande och återanpassning. Övervakningen sker via mekanismen för uppföljning¹⁶ av viseringsliberaliseringen, stabiliserings- och associeringsprocessen och, om nödvändigt, genom särskilda uppföljningsmekanismer. Kosovo bör se till att effektiva åtgärder fortsätter att vidtas för att förebygga missbruk av det viseringsfria systemet. Kosovo bör bland annat anordna riktade informationskampanjer för att förklara de rättigheter och skyldigheter som följer med viseringsfria resor till Schengenområdet och de regler som styr tillgången till EU:s arbetsmarknad. Kommissionen kommer att fortsätta med övervakningen och göra sitt yttersta för att stödja Kosovos kontinuerliga genomförande av kraven i viseringsfärdplanen.

¹⁵ Särskilt rådets förordning (EG) nr 2252/2004 av den 13 december 2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna (EUT L 385, 29.12.2004, s. 1).

¹⁶ Kommissionens uttalande om en mekanism för uppföljning av den 8 november 2010 (2010/0137 (COD)).